

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

RAPORT LA UN AN DE MANDAT

FLORIN V. CÎȚU

CUPRINS

CONTEXTUL ECONOMIC, POLITIC ȘI INSTITUȚIONAL LA DATA ÎNVESTIRII GUVERNULUI	04
MĂSURI FISCAL-BUGETARE IMPLEMENTATE ÎN CONTEXTUL CRIZEI SARS-COV2	08
MĂSURI PENTRU SUSȚINEREA MEDIULUI DE AFACERI	10
MĂSURI PENTRU SUSȚINEREA CETĂȚENILOR	11
ASIGURAREA FINANȚĂRII DEFICITULUI ȘI CHELTUIELILOR BUGETARE	12
SCHEME DE AJUTOR DE STAT PENTRU MEDIUL ECONOMIC ÎN CONTEXTUL CRIZEI SARS-COV2	13
ALTE MĂSURI	14
SPAȚIUL PRIVAT VIRTUAL (SPV) ȘI ALTE MĂSURI DE DIGITALIZARE	15
PIAȚA DE CAPITAL - STATUTUL DE PIAȚĂ EMERGENTĂ PENTRU BVB	17
EVOLUȚIA PRINCIPALILOR INDICATORI FINANCIARI ÎN CONTEXTUL CRIZEI	18

CONTEXTUL ECONOMIC, POLITIC ȘI INSTITUȚIONAL LA DATA ÎNVESTIRII GUVERNULUI

Din punct de vedere economic, în anii 2017-2019, România a acumulat dezechilibre macroeconomice majore, fiind cel mai vulnerabil stat membru UE în situația declanșării unei crize economice. Astfel, în anul 2019, economia României era caracterizată prin:

- deficit bugetar excesiv (peste 3% din PIB) – încă din luna octombrie 2019, guvernul anterior depășise ținta de deficit asumată prin Legea bugetului de stat, chiar și în condițiile în care amânase pentru sfârșitul anului o parte semnificativă a cheltuielilor bugetare.
- deficit comercial istoric – modelul economic promovat de guvernele anterioare, bazat exclusiv pe stimularea consumului, a generat o creștere a deficitului balanței comerciale în anul 2019 până la 17,28 miliarde de euro, cu 2,16 miliarde de euro mai mare decât în anul 2018. Altfel spus, consumul intern al României a susținut preponderent locurile de muncă și oferta operatorilor economici din străinătate, în detrimentul capitalurilor românești și al ofertei interne.

- un record negativ pentru investițiile publice. Anii 2017-2019 au fost marcați de cel mai slab ritm de executare al investițiilor publice din ultimii 10 ani, cu procente de sub 4% din PIB – impactul negativ resimțându-se în principal asupra proiectelor majore de infrastructură din domeniile: transporturi, sănătate și educație;

- un nivel record al plăților restante de la bugetul de stat pentru: operatorii economici care realizaseră lucrări de investiții și așteptau decontarea; rambursările de TVA către agenții economici; concedii medicale neachitate; plățile restante către universități de stat; pentru medicamente; plata majorărilor salariale pentru persoanele din unitățile sanitare; asistență socială (pensii recalculate în urma modificărilor legislative, alocații de stat pentru copii, alte beneficii sociale).

- un ritm deosebit de lent al accesării fondurilor europene nerambursabile, care a generat riscul pierderii/ dezangajării a peste 550 de milioane de euro, la finalul anului 2019;

- un declin semnificativ al producției industriale înregistrat în primele luni ale anului 2019, fără o perspectivă de relansare pe termen scurt a acestui sector;

- costuri foarte mari de finanțare/ refinanțare a datoriei publice, ca efect al creșterii neîncrederii în tendințele economiei românești și în sustenabilitatea finanțelor publice (intenția agenților de rating internațional de a retrograda perspectivele economiei României s-a manifestat încă din luna mai 2019).

De asemenea, contextul instituțional la preluarea mandatului era puternic marcat de:

- ineficiență administrativă – generată, în primul rând, de numărul mare de ministere (27) și de numărul foarte mare de agenții și autorități, în multe cazuri acestea având suprapuneri de competențe;
- birocrație excesivă –determinată de blocarea tuturor proiectelor de informatizare/digitalizare a proceselor administrative în principalele instituții și autorități centrale (ANAF, CNPP etc);
- deprofesionalizarea resursei umane – prin promovarea în poziții cheie a unor persoane fără competențe/ pregătire profesională specifică, doar în temeiul criteriului apartenenței politice.

La mai puțin de patru luni de la preluarea mandatului, Guvernul a trebuit să răspundă unei crize fără precedent atât la nivel național, cât și la nivel global, generată de pandemia Covid-19, întreaga acțiune guvernamentală concentrându-se în perioada ce a urmat pe două paliere fundamentale: prevenirea și combaterea virusului pe de o parte, iar pe de altă parte sprijinirea cetățenilor și companiilor afectate din punct de vedere economic și social. Astfel, pe lângă cea mai amplă operațiune de dotare a sistemului sanitar din România cu materialele și echipamentele necesare pentru gestionarea pandemiei, au fost puse și bazele celui mai vast program național de investiții și relansare economică din ultimii 30 de ani.

Guvernul PNL a reușit astfel să răspundă în mod eficient problemelor apărute la nivel sanitar și economic, diminuând semnificativ efectele crizei, aspect care se poate evalua prin comparații obiective cu state din Uniunea Europeană.

La preluarea guvernării, în noiembrie 2019, Guvernul PNL și-a propus trei obiective majore privind politicile fiscale și bugetare: să mobilizeze resursele financiare de care statul are nevoie pentru finanțare; să susțină un mediu de afaceri favorabil și predictibil, precum și unele procese pozitive pentru o creștere economică sustenabilă; să contribuie la realizarea stabilității economiei românești, prin atenuarea impactului nefavorabil care poate apărea în evoluția ciclurilor economice. La preluarea guvernării, în noiembrie 2019, Guvernul PNL a început tranziția de la o politică prociclică, care inhiba creșterea economică pe termen lung, model perpetuat de guvernele anterioare, la o politică fiscală neutră, chiar anticiclică, pentru stimularea economiei. Mai mult decât atât, Guvernul și-a propus să fie un partener pentru mediul de afaceri și toți contribuabilii, după ani de zile în care aceștia au fost mai degrabă abuzați de politici agresive, impredictibile și instabile. Dovadă stă **situația bugetară lăsată de guvernarea anterioară, care a construit bugetul pe anul anterior și a mascat deficitul: amânarea rambursărilor de TVA, neplata concediilor medicale, neplata facturilor prin programul PNDL și chiar respingerea de la înregistrare a unor facturi.**

Pe lângă provocarea reechilibrării bugetului, a venit criza sanitară, ce a afectat puternic economiile din Uniunea Europeană: activitatea economică a atins un minim în T2 2020 (an/an), cu o contracție a PIB-ului real de 13,9% la nivelul UE27, în timp ce economia românească a consemnat o scădere a volumului activității cu 10,2% (serie ajustată sezonier).

Pandemia COVID-19 a prins România cu zero stocuri de medicamente și materiale sanitare, după ce guvernul anterior nu a acordat atenție acestor detalii, ci a preferat să folosească banii în alte scopuri. Guvernul PNL a pregătit rapid stocurile de rezervă și a alocat banii necesari pentru achiziția de echipamente și materiale necesare în regim de urgență. Acest lucru nu a lăsat deoparte preocuparea pentru a asigura un mediu de afaceri stabil, așa că plata obligațiilor statului către contribuabili a rămas prioritară. De exemplu, doar în lunile martie și aprilie s-au achitat 9 miliarde de lei pentru TVA, inclusiv rambursarea TVA cu control ulterior, și 2,7 miliarde de lei pentru concedii medicale. După două luni de stare de urgență și măsuri restrictive, dar absolut necesare, ridicarea sincronizată a restricțiilor impuse de criza sanitară și în egală măsură răspunsul prompt al politicilor fiscale și monetare de susținere a economiilor în UE au condus la o revenire rapidă a majorității sectoarelor economice. Măsurile economice și fiscale adoptate au fost eficiente pentru revenirea activității economice în special în cazul vânzărilor cu amănuntul, dar și sectorul construcțiilor și investițiile au fost mai mari decât era preconizat.

România este singura țară din UE care a înregistrat o creștere a investițiilor în T2 (1,8%), în ciuda bazei statistice ridicate din anul anterior. Un aport important l-a avut avansul investițiilor publice, a căror evoluție pozitivă a atins un maxim al ultimilor 10 ani. În comparație, declinul investițiilor a fost masiv în UE (-19% an/an).

La data de 30 octombrie 2020, agenția de evaluare financiară Fitch Ratings a confirmat ratingul suveran al României la "BBB -" cu perspectivă negativă, acesta fiind din categoria "investment-grade", recomandat pentru investiții. Ratingul României este susținut de nivelul moderat al datoriei guvernamentale, precum și de un PIB per capita și indicatorii privind guvernarea și dezvoltarea umană, care sunt superiori altor state care beneficiază de un rating din categoria "BBB".

Agenția de evaluare financiară Moody's a păstrat ratingul României în categoria recomandată investitorilor. Calificativul suveran pe termen lung "Baa3" a fost confirmat în aprilie 2020.

Toate cele trei agenții: S&P, Moody's și Fitch au reconfirmat ratingurile de țară ale României.

De asemenea, și agenția S&P recomandă România investitorilor. În luna iunie a acestui an, a menținut ratingul de țară pentru România la "BBB-". În urma evaluărilor de către cele trei agenții, România rămâne recomandată investitorilor.

MĂSURI FISCAL- BUGETARE IMPLEMENTATE ÎN CONTEXTUL CRIZEI COVID-19

Criza generată de pandemia de COVID-19 a schimbat radical prognoza evoluției economice, fiind așteptată la acel moment o contracție de 1,9% pentru întreg anul 2020, și a necesitat asigurarea în buget a sumelor aferente implementării măsurilor luate în scopul prevenirii răspândirii virusului și pentru limitarea efectelor negative ale acestuia. Astfel, în condițiile unei contracții economice de 1,9%, ținta de deficit pentru anul 2020 a fost modificată de la 3,6% din PIB, cât a fost în legea inițială, la 6,79% din PIB. Veniturile bugetului general consolidat au fost diminuate cu 19 miliarde de lei (1,7% din PIB) iar cheltuielile bugetare au fost suplimentate cu 12,9 miliarde de lei (1,2% din PIB).

Principalele măsuri fiscale:

- prorogarea termenului de plată pentru impozitul pe clădiri, impozitul pe teren, respectiv impozitul pe mijloacele de transport de la 31 martie 2020 la 30 iunie 2020;

- având în vedere faptul că plata impozitelor locale datorate de către persoanele fizice a fost amânată cu trei luni, termenul scadent fiind 30 iunie 2020 și ținând cont că majoritatea veniturilor unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale provin din impozite și taxe, pentru a se evita blocarea conturilor în caz de neplată a obligațiilor scadente aferente împrumuturilor contractate de la Ministerul Finanțelor Publice, pentru o perioadă de trei luni se amână plata ratelor și dobânzilor aferente acestor împrumuturi;
- nu se calculează și nu se datorează dobânzi și penalități de întârziere pentru obligațiile fiscale scadente;
- se modifică sistemul de declarare și plată a impozitului pe profit anual, cu plăți anticipate efectuate trimestrial, contribuabilii putând efectua plăți anticipate trimestriale la nivelul sumei rezultate din calculul impozitului pe profit trimestrial curent. Modul de calcul se păstrează pentru toate trimestrele anului fiscal 2020.
- contribuabilii plătitori de impozit pe profit, indiferent de sistemul de declarare și plată prevăzut la art.41 din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, care plătesc impozitul datorat pentru trimestrul I al anului 2020, respectiv plata anticipată aferentă aceluiași trimestru, până la termenul scadent de 25 aprilie 2020 inclusiv, beneficiază de o bonificație calculată asupra impozitului pe profit datorat, astfel: 5% pentru contribuabilii mari și 10% pentru contribuabilii mijlocii și ceilalți contribuabili.

- Suplimentar, contribuabilii care plătesc impozit pe profit la termenele scadente, 25 iulie 2020 inclusiv, pentru trimestrul II, și 25 octombrie 2020 inclusiv, pentru trimestrul III, beneficiază de o bonificație de 10% calculată asupra impozitului pe profit datorat. Impact bugetar negativ asupra veniturilor bugetare: 0,5 miliarde de lei.
- plătitori de impozit pe veniturile microîntreprinderilor aferent trimestrului I al anului 2020, până la data de 25 aprilie 2020 inclusiv, beneficiază de o bonificație de 10% calculată asupra impozitului datorat pentru trimestrul respectiv. Suplimentar, contribuabilii care plătesc impozit pe venitul microîntreprinderilor la termenele scadente, 25 iulie 2020 inclusiv, pentru trimestrul II, și 25 octombrie 2020 inclusiv, pentru trimestrul III, beneficiază de o bonificație de 10% calculată asupra impozitului pe profit datorat. Impact bugetar negativ asupra veniturilor bugetare: 0,1 miliarde de lei.
- în vederea asigurării, în cel mai scurt timp posibil, a necesarului de medicamente, echipamente de protecție, alte dispozitive sau echipamente medicale și materiale sanitare care pot fi utilizate în prevenirea, limitarea, tratarea și combaterea COVID-19 și pentru sprijinirea operatorilor economici înregistrați în scopuri de TVA conform art. 316 din Codul fiscal, care importă astfel de bunuri, s-au amânat de la plata în vamă a TVA pentru importurile efectuate în perioada pentru care s-a instituit starea de urgență conform Decretului Președintelui României nr. 195/2020 și în următoarele 30 de zile calendaristice de la data încetării stării de urgență.
- crearea facilității de suspendare la plată a obligațiilor reprezentând rate de capital, dobânzi și comisioane aferente împrumuturilor acordate debitorilor persoane fizice, inclusiv persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, profesiile liberale și cele care se exercită în baza unor legi speciale, precum și persoanele juridice din contractele de credit, respectiv leasing, cu excepția instituțiilor de credit, pe termen de până la 9 luni, dar nu mai mult de 31 decembrie 2020;
- reducerea accizei pentru benzină și motorină, la nivelul de dinaintea majorării din 15 septembrie 2017. Impact bugetar negativ asupra veniturilor bugetare: 1,3 miliarde de lei;
- scutiri de taxe vamale și TVA pentru importurile destinate prevenirii și combaterii COVID-19 - pentru anumite produse (medicamente, echipamente medicale, dispozitive medicale etc, care pot fi utilizate în prevenirea, limitarea, tratarea și combaterea COVID-19), prevăzute în anexă la ordonanță, pentru perioada de urgență și încă 30 de zile după aceea, nu se va plăti TVA în vamă, importatorii folosind taxarea inversă în aceste situații;
- amânarea ratelor la credite pentru o perioadă cuprinsă între o lună și nouă luni, care să nu depășească data de 31 decembrie 2020 (OUG nr.37/2020);

- completarea listelor bunurilor cu alcoolul etilic complet denaturat destinat producerii de dezinfectanți, măsura aplicându-se doar pe perioada stării de urgență și respectiv, cu mașini de producție măști de protecție;
- valorificarea alcoolului intrat în proprietatea statului, prin comercializarea ca atare, dacă starea acestuia o permite, sau valorificarea către antrepozitarii autorizați în vederea recondiționării;
- acordarea de competență consiliilor locale de a hotărî reducerea impozitului pe clădiri cu până la 50% și scutirea de la plata taxei pe clădiri în cazul clădirilor folosite de contribuabilii care și-au întrerupt total activitatea ca urmare a instituirii stării de urgență (OUG nr.69/2020).

MĂSURI PENTRU SUSȚINEREA MEDIULUI DE AFACERI

O parte consistentă a eforturilor Guvernului s-a centrat pe susținerea operatorilor economici afectați de criza sanitară. În acest sens, au fost promovate o serie de măsuri financiare:

- programul de susținere al întreprinderilor mici și mijlocii IMM Invest;
- modificarea bazei de calcul a contribuției de asigurări sociale și a contribuției de asigurări sociale de sănătate datorată pentru salariații cu contract individual de muncă cu timp parțial (de la salariul de bază minim brut pe țară la venitul realizat). Impact bugetar negativ asupra veniturilor bugetare: 0,9 miliarde de lei.
- scutirea de la plata impozitului specific unor activități datorat de contribuabilii din domeniul HoReca (OUG nr.48/2020 și OUG nr.99/2020);

MĂSURI PENTRU SUSTINEREA CETĂȚENILOR

Având în vedere faptul că efectele negative s-au resimțit și de o parte importantă a populației, au fost promovate următoarele măsuri:

- prorogarea termenului de 15 martie inclusiv prevăzut pentru depunerea Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice, în situațiile prevăzute de Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare precum și în alte acte normative, la data de 25 mai, prorogat până la 30 iunie.
- scutirea de la plata impozitului specific, în anul fiscal 2020, pentru o perioadă de 90 zile, pentru contribuabilii care se află sub incidența Legii nr.170 /2016 privind impozitul specific unor activități; Impact bugetar negativ asupra veniturilor bugetare: 0,03 miliarde de lei.
- Totodată s-a acordat o atenție deosebită cheltuielilor de investiții, reușindu-se majorarea alocărilor bugetare pentru această categorie de cheltuieli de la 4,5% din PIB (nivelul de planificare inițială) la 5,4% din PIB (nivelul corespunzător celei de a doua rectificări bugetare).

ASIGURAREA FINANȚĂRII DEFICITULUI ȘI CHELTUIELILOR BUGETARE

În contextul pandemiei, în calitate de unic administrator al datoriei publice guvernamentale contractate de la instituțiile financiare internaționale, inclusiv de la Uniunea Europeană, în perioada noiembrie 2019-octombrie 2020, MFP, prin DGPEACRFI, a inițiat și deblocat proiecte care asigură finanțări majore pentru domenii și proiecte-cheie, inclusiv din sănătate.

Astfel, de la Comisia Europeană beneficiem de una dintre cele mai mari alocări din instrumentul SURE: un împrumut în valoare de 4,099 miliarde de euro pentru susținerea măsurilor economice adoptate de Guvern pentru atenuarea riscurilor de șomaj ca urmare a apariției epidemiei de COVID-19 și recunoașterea meritelor personalului medical și auxiliar pentru efortul depus în contextul actual.

De asemenea, au fost demarate formalitățile necesare pentru contractarea altor garanții și împrumuturi, precum:

- cinci împrumuturi, în valoare de peste 900 milioane de euro, pentru finanțarea unor proiecte de investiții prioritare, cuprinse în PNIRE în domeniul sănătății, învățământului și patrimoniului cultural (reabilitarea și construcția unor spitale, inclusiv spitalul regional de urgență Iași și achiziționarea de echipamente medicale, reabilitarea infrastructurii școlare și restaurarea și consolidarea unor clădiri de patrimoniu, cum ar fi Muzeul Național de Istorie);
- garantarea unui împrumut, în valoare de cca. 450 milioane de euro pentru susținerea schemei de garantare a depozitelor bancare și a fondului de rezoluție.
- asigurarea a 400 milioane de euro prin împrumutul destinat managementului riscului de dezastre, pentru a răspunde cu promptitudine și în cele mai avantajoase costuri nevoilor de finanțare în faza de debut a pandemiei de COVID-19.
- restructurarea unor proiecte cu finanțare rambursabilă de la instituțiile financiare internaționale aflate în portofoliu, pentru a răspunde necesităților generate de pandemia de COVID-19 în cele mai avantajoase costuri de finanțare, respectiv:
 1. redistribuirea împrumutului de cca. 70 milioane de euro destinat reformei sectorului sanitar pentru finanțarea achizițiilor de echipamente și dispozitive medicale pentru diagnostic și tratamentul infecțiilor cu virusul SARS-CoV-2 (paturi ATI, monitoare semne vitale,

ventilatoare, injectomate, reactivi de testare SARS-CoV-2, echipamente RT-PCR etc - cca. 142 de unități sanitare publice au beneficiat de sprijin)

2. ventilatoare, injectomate, reactivi de testare SARS-CoV-2, echipamente RT-PCR, cca. 142 de unități sanitare publice au beneficiat de sprijin)

- deblocarea Program for Results - finanțare de 500 milioane de dolari de la Banca Mondială pentru programe de reformă în sănătate.

În sectorul privat, finanțarea acordată de Instituțiile Financiare Internaționale a inclus, ca proiecte majore, aproximativ 700 milioane euro de la BEI, peste 50 milioane de euro de la BERD și peste 62 de milioane de euro de la BDCE.

SCHEME DE AJUTOR DE STAT PENTRU MEDIUL ECONOMIC ÎN CONTEXTUL CRIZEI SARS-COV2

În luna iulie 2020, pentru a facilita și flexibiliza accesul companiilor la finanțare, a fost modificat și completat cadrul legal aferent schemelor de ajutor de stat aflate în derulare, destinate stimulării investițiilor și creării de noi locuri de muncă: H.G. nr. 807/2014 a fost modificată și completată prin H.G. nr. 628/31.07.2020 și H.G. nr. 332/2014 a fost modificată și completată prin H.G. nr. 598/31.07.2020.

În urma modificărilor aduse schemei de ajutor de stat, instituite prin H.G. nr. 807/2014, au fost depuse deja un număr de 11 cereri de acord pentru finanțare, într-o perioadă relativ scurtă.

Începând cu noiembrie 2019, în baza schemei de ajutor de stat instituită prin H.G. nr. 807/2014, au fost aprobate spre finanțare 23 proiecte de investiții, în valoare totală de aproximativ 1.776,82 milioane de lei, care generează un număr de 2.378 noi locuri de muncă și pentru care s-a aprobat un ajutor de stat în valoare totală de 671,97 milioane de lei. Aceste proiecte generează contribuții directe la dezvoltarea regională prin plata de taxe și impozite de 736,13 milioane de lei.

Până în prezent au fost demarate 11 proiecte de investiții din cele 23 aprobate spre finanțare.

Până în prezent au demarat 11 proiecte de investiții din cele 23 aprobate spre finanțare. Câteva exemple din domeniile de activitate în care vor fi implementate aceste proiecte de investiții sunt: industria auto, industria aeronautică, industria alimentară și producția de electrocasnice. Spre comparație, în perioada 2015-2019, media anuală a proiectelor aprobate spre finanțare pe schema 807 a fost de 10 proiecte/an.

Alte scheme de ajutor destinate atenuării efectelor generate de pandemia Covid-19:

- Schema de ajutor de stat pentru susținerea activității IMM-urilor în contextul crizei economice generate de pandemia COVID-19 – IMM INVEST, adoptată prin O.U.G. nr. 42/2020;
- Garanțiile aprobate de FNCGIMM la data de 26.10.2020 - 11,7 mld. lei, valoarea finanțărilor – 14,87 miliarde de lei, nr. garanții – 21.204.
- Schema de ajutor de minimis aferentă Programului de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii IMM LEASING DE ECHIPAMENTE ȘI UTILAJE, adoptată prin H.G. nr. 766/2020;
- Schema de ajutor de stat asociată Programului IMM FACTOR - produs de garantare a creditului comercial, adoptată prin O.U.G. nr. 146/2020.
- Schema-cadru de ajutor de stat acordat sub formă de credite cu dobândă subvenționată și garanții la credite, în contextul pandemiei Covid-19, pentru companii mari și întreprinderi mici și mijlocii cu cifra de afaceri peste 20 de milioane de lei.

ALTE MĂSURI

A fost finalizată reorganizarea ANAF, având ca principal obiectiv implementarea unui nou design arhitectural al organizației prin alocarea resursei umane în sectoarele de activitate unde aceasta era deficitară. În acest context s-au realizat următoarele ținte:

- reducerea cu 2.000 de posturi a aparatului ANAF;
- reducerea numărului cabinetelor de demnitari de la 4 la 3 vicepreședinți;
- reconfigurarea structurii organizatorice a Direcției Generale Antifraudă Fiscală pentru creșterea aportului acesteia în procesul de colectare a creanțelor bugetare;
- OUG nr.129/2020 pentru modificarea OUG nr.60/2009 privind unele măsuri în vederea implementării programului "O familie, o casă" - În anul 2020, au fost emise un număr de 5.988 garanții, în valoare totală de 646,8 milioane de lei.
- reglementarea măsurii de stimulare a menținerii/ creșterii capitalurilor proprii, subcapitolul 2.3 "Instrumente financiar bancare de creștere a capitalizării și de finanțare a investițiilor".

SPAȚIUL PRIVAT VIRTUAL ȘI ALTE MĂSURI DE DIGITALIZARE

În misiunea sa de a asigura colectarea veniturilor fiscale la nivelul stabilit prin legile bugetare anuale, ANAF a realizat încasări de 190,5 miliarde de lei în primele nouă luni ale anului 2020, ceea ce reprezintă un grad de realizare a programului de încasări de 99,9 %.

- Au fost soluționate un număr de 71.186 cereri de rambursare TVA, cu 12.589 mai multe față de anul precedent, suma restituită fiind mai mare cu 3 mld. lei față de aceeași perioadă a anului 2019.
- În aceeași perioadă, au fost declarate obligații fiscale în sumă de 206,2 miliarde de lei, cu 2,7% mai mult decât în perioada similară din 2019.

În perioada analizată, ANAF și-a desfășurat activitatea potrivit unui Plan de măsuri structurat pe următoarele direcții de acțiune:

- Simplificarea procedurilor de administrare fiscală pentru susținerea conformării voluntare la declararea obligațiilor fiscale;
- Sprijinirea conformării la plata obligațiilor fiscale;
- Măsuri de prevenire și combatere a evaziunii fiscale;
- Asigurarea unui tratament fiscal diferențiat în funcție de comportamentul fiscal al contribuabililor;
- ANAF - o instituție eficientă și transparentă.

ANAF a formulat propuneri de modificare a legislației și a participat alături de Ministerul Finanțelor Publice la elaborarea următoarelor acte normative care au reglementat măsuri fiscale în domeniul colectării creanțelor bugetare: Ordonanțele de urgență ale Guvernului nr. 29/2020, nr. 33/2020, nr. 48/2020, nr.69/2020, nr. 90/2020, nr. 99/2020.

Consecințele adoptării acestor acte normative au fost semnificative:

- în perioada martie - septembrie a.c. au fost declarate obligații fiscale în sumă de 163,5 miliarde de lei, din care 16,2 miliarde de lei au fost amânate la plată, beneficiari fiind un număr de 314.377 contribuabili.
- un număr de 9.400 contribuabili au depus până în prezent notificări privind intenția de a beneficia de restructurarea obligațiilor fiscale, respectiv anularea obligațiilor fiscale accesorii.

ANAF a accelerat procesul de informatizare pentru a crește gradul de colectare prin conformare voluntară, fiind adoptate următoarele măsuri:

- deblocarea unui proiect uitat în sertare: conectarea aparatelor de marcat electronice fiscale și implementarea sistemului informatic SAF-T (Standard Audit File for Tax);
- posibilitatea persoanelor juridice de a avea acces la platforma Ghișeul.ro pentru facilitarea îndeplinirii obligațiilor de plată ale contribuabililor;
- introducerea de noi documente pe baza cărora contribuabilii persoane fizice să se poată identifica electronic în SPV și implementarea identificării vizuale online, pentru înregistrarea în SPV;
- asigurarea, de la distanță, a serviciului de asistență a contribuabililor și dezvoltarea Call-center-ului prin introducerea unui număr unic de telefon la nivel național;
- simplificarea fișei pe plătitor și operaționalizarea transferului electronic al actelor administrativ fiscale emise de către organele de inspecție fiscală în evidența pe plătitor;
- implementarea sistemului informatic NOES și realizarea sistemului informatic pentru poprirea și ridicarea poprii asupra conturilor bancare prin mijloace electronice;
- implementarea One Stop Shop;
- implementarea Traffic Control;

PIAȚA DE CAPITAL - STATUTUL DE PIAȚĂ EMERGENTĂ PENTRU BVB

Promovarea pieței de capital din România la statutul de Piață Emergentă Secundară a fost realizată la 21 septembrie 2020. Astfel, două companii românești, Banca Transilvania (TLV) – cea mai tranzacționată companie de la BVB – și Nuclearelectrica (SNN) – companie listată la bursă în care statul român este acționar majoritar – au fost incluse, din 21 septembrie, în indicii Piețelor Emergente.

Odată cu noul statut, România face parte dintr-un univers investițional fără precedent: noi fonduri de investiții care gestionează sute de miliarde de euro vor putea investi în companiile listate la Bursa de Valori București (BVB), ceea ce era imposibil anterior, din cauza restricțiilor generate de statutul de Piață de Frontieră deținut anterior de România la FTSE Russell.

Noul statut reprezintă o recunoaștere a progreselor pieței de capital locale și reprezintă un moment de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea viitoare a pieței de capital din România. Ratingul de investment grade la nivel de țară se va reflecta și pe bursă începând cu această reclasificare, pentru că bursa reflectă fidel economia țării.

EVOLUȚIA PRINCIPALILOR INDICATORI FINANCIARI ÎN CONTEXTUL CRIZEI

Deficitul bugetar cu/ fără costuri specifice crizei sanitare:

Bugetul general consolidat a înregistrat în primele nouă luni ale anului 2020 un deficit de 67,27 mld lei (6,36% din PIB), din care mai mult de jumătate este rezultat din măsurile de combatere a crizei cauzate de epidemia COVID-19. Sume în valoare de 37,12 mld lei (3,51% din PIB) au fost lăsate în mediul economic prin facilitățile fiscale, investiții și cheltuieli excepționale adoptate pentru combaterea efectelor epidemiei de COVID-19.

Datoria publică și costurile de finanțare:

În anul 2020, din cauza provocărilor semnificative impuse de contextul pandemiei COVID-19 și a urgenței implementării unor măsuri care au necesitat eforturi bugetare pentru combaterea efectelor sociale și economice cauzate de declanșarea crizei COVID-19, deficitul bugetar a fost majorat ca urmare a două rectificări bugetare succesive de la 3,6% din PIB la 6,7% din PIB în luna aprilie și la 8,6% din PIB în luna august, ceea ce a determinat revizuirea necesarului de finanțare (determinat de nivelul deficitului bugetului general consolidat și refinanțarea datoriei publice) la nivel guvernamental. Astfel, pe fondul creșterii deficitului bugetar și estimării unei contracții economice de 3,8% în anul 2020, datoria publică calculată conform metodologiei UE, a crescut de la 36,9% din PIB la sfârșitul lunii octombrie 2019, la 42,8% din PIB la sfârșitul lunii august 2020, dar sub plafonul de 60% din PIB stabilit prin Tratatul de la Maastricht.

Cheltuieli de capital/cheltuieli de investiții publice:

Cheltuielile pentru investiții, care includ cheltuielile de capital, precum și cele aferente programelor de dezvoltare finanțate din surse interne și externe, au fost în valoare de 35,4 miliarde lei, cea mai mare sumă investită în economie în ultimii 10 ani aferentă primelor zece luni ale anului, în creștere cu 8,6 miliarde lei mai mult față de aceeași perioadă a anului precedent, depășind sumele investite pe tot anul în 2016, 2017, precum și în anul 2018.

În cadrul bugetului general consolidat, majorările apar la bugetul de stat și la bugetele locale atât din fonduri naționale, cât și aferente proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile. Astfel, administrația locală a investit cu 77,5% mai mult față de aceeași perioadă a anului trecut în proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2021.

În ianuarie – februarie, luni neafectate de pandemiei câștigul salarial mediu net în sectorul concurențial a înregistrat un avans de 9,4% (an/an), dinamică superioară sectorului public (6,5%, an/an).

Inflație:

Rata anuală a inflației a coborât la 2,5% în luna septembrie a acestui an, de la 2,7% în august. Rata medie a prețurilor de consum în ultimele 12 luni (octombrie 2019 – septembrie 2020) față de precedentele 12 luni (octombrie 2018 - septembrie 2019), calculată pe baza IPC, este 3%. Rata anuală a inflației IPC pentru sfârșitul anului curent și al anului viitor este prognozată la 2,7% și, respectiv, la 2,5%, potrivit Raportului asupra inflației publicat de Banca Națională a României.

Câștigul salarial mediu net:

Revenirea câștigului salarial mediu net în luna august (+7,6%, an/an) este explicată de sprijinul acordat de către Guvern, dar și de impactul asimetric al pandemiei la nivel sectorial, reducerile de personal fiind concentrate în rândul personalului cu salarii reduse. Pentru această perioadă, indicele câștigului salarial real a fost de 104,8%.

